

Sygn. akt *XVII AmE 191/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Małgorzata Perdion-Kalicka
------------------	---

po rozpoznaniu 14 maja 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) *sp. z o.o. z siedzibą w U.*

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 12 kwietnia 2018 r. Nr (...)

1. uchyla zaskarżoną decyzję w pkt 2;
2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz (...) *sp. z o.o. z siedzibą w U.* kwotę 820 zł (osiemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

Sygn. akt *XVII AmE 191/18*

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 kwietnia 2018r., znak: (...), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, działając w oparciu o przepisy art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (dalej p.e.), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w związku z art. 30 ust. 1 p.e. po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej spółce (...) *sp. z o.o. z siedzibą w U.* orzekł że:

1. (...) *sp. z o.o. z siedzibą w U.* w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w U., ul. (...), naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.
2. Za opisane wyżej działanie Prezes URE wymierzył spółce (...) *sp. z o.o. z siedzibą w U.* karę pieniężną w kwocie 10 530 zł.

(decyzja, k. 5-11v).

Odwołanie od tej decyzji wniosła spółka (...) sp. z o.o., wnosząc o zmianę pkt. 2 zaskarżonej decyzji w ten sposób, iż Prezes URE odstępuje od nałożenia kary pieniężnej wobec spółki (...) sp. z o.o. Powodowa spółka zarzuciła decyzji błąd w poczynionych ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie niestosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. i wymierzenia z tego tytułu kary pieniężnej poprzez przyjęcie, iż czyn powódki nie charakteryzował się znikomą społeczną szkodliwością, a co za tym idzie naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 56 ust. 6a p.e. poprzez jego niezastosowanie i nieodstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej pomimo znikomego stopnia szkodliwości czynu i zaprzestania naruszania prawa przez powódkę. Ponadto powódka wskazywała na niedoręczenie jej planu ograniczeń, co skutkowało brakiem świadomości o obowiązku dostosowania się do ograniczeń (odwołanie, k. 12-20)

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes URE wniosł o oddalenie odwołania, dopuszczenie oraz przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, według norm przepisanych (odpowiedź na odwołanie, k. 34-38v).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 sierpnia 2013 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w U. (dawniej (...) K. sp.j.) zawarła z (...) S.A. z siedzibą w K. „Umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...)”, na mocy której energia elektryczna miała być dostarczana do obiektu – zakładu produkcyjnego, zlokalizowanego w miejscowości U., przy ul. (...). Moc umowną ustalono na poziomie 450 kW, a moc bezpieczną na 50 kW. (Umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...), k. 16-19 akt adm.; załącznik nr 1 do umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...), k. 19v akt adm.; załącznik nr 2 do umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...), k. 20 akt adm.)

W § 3 pkt 6 umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) strony ustaliły, iż w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej odbiorca zobowiązany jest ograniczyć pobór mocy, zgodnie z „planem wprowadzania ograniczeń”. (Umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...), k. 16v akt adm.).

(...) S.A. w piśmie z 30 lipca 2014 r. adresowanym do powoda, informował go jako odbiorcę, że jego obiekt, zlokalizowany w miejscowości U., przy ul. (...), podlega planowi ograniczeń w poborze energii elektrycznej, obowiązującemu od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. Operator systemu dystrybucyjnego zawarł w ww. piśmie tabelę dopuszczalnego poboru mocy w razie wprowadzenia takich ograniczeń. Moc dla 20 stopnia zasilania, czyli moc bezpieczna została określona w planie na poziomie 50 MW. Plan ograniczeń dotyczący zakładu powoda w miejscowości U., przy ul. (...), nie został doręczony powodowej spółce. Nadawca korespondencji nie posiada potwierdzenia odbioru przesyłki zawierającej plan ograniczeń dla spółki, a jednocześnie spółka zaprzeczyła, aby otrzymała taką korespondencję (plan wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej opracowany na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., k. 33 akt adm, pismo (...) o wysłaniu planu listem zwykłym i braku potwierdzenia doręczenia pisma, pismo powoda z 21.07.2017 dotyczące nieposiadania planu ograniczeń, z uwagi na jego niedoręczenie)

(...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: (...)), pełniące funkcję Operatora Systemu Przesyłowego (dalej: OSP), w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP), spowodowanych m. in. sytuacją pogodową i hydrologiczną (wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach) oraz wynikającego z niej ograniczenia w pracy części elektrowni, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d p.e. i wprowadziły - na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. - od godz. 10.00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały do godziny 24:00 dnia 11 sierpnia 2015 r.

Dnia 10 sierpnia 2015 r., działając w oparciu o art. 11c ust. 3 p.e., (...) zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 pe, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła.

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW.

Komunikaty o obowiązujących stopniach zasilania, wprowadzonych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, były ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) o godzinie 7:55 i 19:55 oraz na stronach internetowych operatorów (fakty powszechnie znane, też znane Sądowi z urzędu.)

(...) sp. z o.o. nie dostosowała się 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiekcie zlokalizowanym w miejscowości U., przy ul. (...). Wartość przekroczenia przez odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy (MW w godzinie) wyniosła: 10 sierpnia 2015 r. łącznie 2,0560000 (MW w godzinie), 11 sierpnia 2015 r. łącznie 1,1280000 (MW w godzinie) oraz 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,3260000 (MW w godzinie). Oznacza to, że we wskazanych dniach całkowite przekroczenie przez powoda dopuszczalnego poboru mocy wyniosło 3,5100000 MW w godzinie. (okoliczności bezsporne; Załącznik nr 1 do zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego – „Pobór mocy i ustalony poziom ograniczeń Odbiorcy w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. w punkcie poboru: (...), ul. (...)”, k. 6-7 akt adm.)

W roku 2017 (...) sp. z o.o. uzyskała łączny przychód w wysokości (...)zł (rachunek zysków i strat Spółki (...) sp. z o.o. za 2017 r., k. 45 akt adm.).

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wskazane dowody, zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, jak i w oparciu o twierdzenia stron, oraz fakty powszechnie znane. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranym w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im mocy dowodowej.

Odnośnie ustalenia, że powodowi nie doręczono planu ograniczeń, to Sąd uznał, że pozwany, na którym ciążył obowiązek dowiedzenia tego faktu, nie sprostął temu zadaniu. W sprawie brak jest bowiem dowodu na doręczenie planu ograniczeń powodowi, a ponadto powód od samego początku konsekwentnie twierdził, że nie posiada planu ograniczeń i że nie został on mu doręczony. Wprawdzie operator przedstawił w toku postępowania administracyjnego kopię pisma adresowanego do powoda zawierającego plan ograniczeń, jednak nie jest to jednoznaczne z tym, że powód mógł się z jego treścią zapoznać. Według twierdzeń operatora przesyłka została wysłana listem zwykłym, co w oczywisty sposób nie gwarantuje jej doręczenia adresatowi. W sytuacji, w której adresat twierdził konsekwentnie, że przesyłki nie otrzymał, brak jest podstaw do uznania, że było odwrotnie oraz, że mógł się zapoznać z planem ograniczeń i miał wiedzę jakie plan go obowiązuje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie powoda zasługuje na uwzględnienie.

Podstawę prawną do nałożenia na powoda przez Prezesa URE kary pieniężnej stanowił przepis art. 56 ust 1 pkt 3a p.e., w myśl którego karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Z punktu widzenia niniejszego rozstrzygnięcia istotny jest więc przepis art. 11 p.e. który stanowi, że w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają m.in. na ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej (art. 11 ust 3 p.e.). Wprowadzone ograniczenia na powyższych zasadach podlegają kontroli w zakresie przestrzegania ich stosowania (art. 11 ust 4 p.e.).

Rada Ministrów w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 11 ust 6 p.e. w rozporządzeniu z 23 lipca 2007r. (Dz.U. 133, poz 924), określiła szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń.

Stosownie do treści § 5 pkt 1 Rozporządzenia ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej dotyczą odbiorców energii elektrycznej - dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach sprzedaży energii ustalona została powyżej 300 kW.

W myśl § 8 Rozporządzenia operatorzy opracowują plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, zwane „planami ograniczeń”, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 11 ust. 3 ustawy prawo energetyczne. Plany ograniczeń dla energii elektrycznej określają wielkości maksymalnego poboru tej energii dla poszczególnych odbiorców i stopni zasilania. Plany te podlegają **corocznej aktualizacji** w terminie do dnia 31 sierpnia. Plany ograniczeń i ich coroczne aktualizacje podlegają uzgodnieniu z:

- 1) Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki - jeżeli są opracowywane przez operatorów systemu przesyłowego elektroenergetycznego;
- 2) właściwym operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego - jeżeli są opracowywane przez operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych lub operatorów elektroenergetycznych systemów połączonych.

Operatorzy systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych, operatorzy systemów połączonych elektroenergetycznych i odbiorcy przyłączeni do sieci przesyłowej elektroenergetycznej, na wniosek operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego, przekazują dane dotyczące mocy umownej, określonej w umowach z odbiorcami przyłączonymi do sieci przesyłowej elektroenergetycznej lub sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej, oraz inne niezbędne dane służące do opracowania planów ograniczeń, w szczególności dane dotyczące:

- 1) skutków wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej;
- 2) przewidywanej liczby odbiorców, których ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej dotyczą.

W § 9 Rozporządzenia zostało wskazane, że wielkości planowanych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, ujęte w planach ograniczeń, określa się w stopniach zasilania od 11 do 20, przy czym:

- 1) 11 stopień zasilania określa, że odbiorca może pobierać moc do wysokości mocy umownej określonej w umowach sprzedaży energii;
- 2) stopnie zasilania od 12 do 19 powinny zapewniać równomierne obniżanie mocy elektrycznej pobieranej przez odbiorcę;

3) 20 stopień zasilania określa, że odbiorca może pobierać moc do wysokości ustalonego minimum, niepowodującego zagrożeń i zakłóceń, o których mowa w § 3 ust. 4 Rozporządzenia (moc minimalna lub moc bezpieczna).

Dopuszczalne maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń, oraz sposób powiadamiania odbiorców o obowiązujących stopniach zasilania uwzględnia się w umowach sprzedaży lub dystrybucji energii (§ 10 Rozporządzenia).

Operatorzy **zapoznają odbiorców** z planami ograniczeń przez ogłoszenia zamieszczane w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej albo w formie ustalonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, co najmniej na 30 dni przed dniem obowiązywania ograniczeń (§ 11 Rozporządzenia)

Powyższa regulacja jasno wskazuje, że to plany ograniczeń określają wielkości maksymalnego poboru energii dla poszczególnych odbiorców i stopni zasilania.

Plany te powinny być udostępnione odbiorcom, w taki sposób aby odbiorca – konkretny adresat ograniczeń, mógł się z nimi zapoznać. Rolą operatora jest podjęcia takich działań aby odbiorca mógł się zapoznać z obowiązującym go planem. Przy czym ciężar dowodu, że operator podjął działania skutkiem których odbiorca mógł się zapoznać z planami ograniczeń, spoczywa na operatorze.

W sprawie niniejszej nie zostało wykazane przez Prezesa URE, aby odbiorca został powiadomiony przez operatora o obowiązującym go planie ograniczeń. Wprawdzie operator twierdzi, że wysłał do odbiorcy pismo z 30 lipca 2014r, w którym przedstawił propozycję planu ograniczeń dla powoda, jednak nie posiada ani dowodu wysłania pisma ani też dowodu otrzymania przesyłki przez adresata. Odbiorca zaś twierdzi, że pisma nie otrzymał.

Zdaniem Sądu powyższe ustalenie nie pozwalają na przyjęcie, że odbiorca, co do którego brak jest dowodów zapoznania się z treścią pisma, jest tą treścią związany oraz, że niezastosowanie się do propozycji planu ograniczeń może dla tego odbiorcy skutkować nałożeniem na niego kary administracyjnej.

Dokonując oceny zachowania powoda Sąd doszedł do przekonania, że chociaż formalnie odbiorca był podmiotem, który podlegał ograniczeniom z racji mocy umownej większej niż 300 kW, to jednak nie był zobowiązany do stosowania się do ograniczeń wprowadzonych w okresie 10-31 sierpnia 2015, skoro nie został mu przedstawiony obowiązujący go plan ograniczeń.

Warto przy tym odnotować, że także sam regulator rynku energetycznego, podobnie interpretuje obowiązki operatorów w zakresie dostarczania odbiorcom planów ograniczeń i konsekwencje braku dowodów dostarczenia tych planów. Mianowicie w decyzji z 26 czerwca 2019r, nr (...), Prezes URE umarzając postępowanie w sprawie nałożenia kary na odbiorcę, który nie dostosował się do planu ograniczeń, uznał, że skoro operator nie posiada dowodu doręczenia odbiorcy planu ograniczeń, nie można przyjąć, aby odbiorca został zapoznany przez operatora z tym planem, a w konsekwencji także by odbiorcę obowiązywały taki plan ograniczeń (okoliczność zanan Sądowi z urzędu).

Mając na uwadze powyższe Sąd doszedł do przekonania, że brak było podstaw do nałożenia na powoda kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 56 ust 1 pkt 3a p.e., skoro nie można uznać, aby odbiorca posiadał informacje o obowiązujących go ograniczeniach ustalonych w planie ograniczeń.

W tym stanie rzeczy decyzja podlegała uchyleniu w oparciu o przepis art479⁵³ § 2 k.p.c. Uchylenie decyzji odnosiło się tylko do pkt 2, gdyż żądanie powoda w zakresie zmiany decyzji, odnosiło się tylko do pkt 2, a więc należało przyjąć, że tylko w tym zakresie powód zaskarżył decyzję. Sąd będąc związany zakresem zaskarżenia, tylko więc w tym zakresie mógł orzec w przedmiocie zaskarżonej decyzji, w tym o jej uchyleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Żądanie zasądzenia kosztów postępowania na swoją rzecz powód zawarł w odwołaniu. Do kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia prawa przez powoda zaliczono

poniesione przez powoda koszty opłaty sądowej od odwołania w kwocie 100 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł określonej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia odwołania tj. w dniu 30 kwietnia 2018 r.

Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym nastąpiło w oparciu o przepis art. 148¹ § 1 k.p.c., w myśl którego Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

W sprawie niniejszej wymiana przez strony pism procesowych, oraz dowody zgromadzone w toku postpowania administracyjnego, były dla Sądu wystarczającą podstawą do orzeczenia na posiedzeniu niejawnym, że wydana decyzja nie odpowiada prawu i istnieją podstawy do jej uchylenia.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka